

210 svým názorům a svému programu, pokud jde o budoucí poměry v republice, přijme-li v dnešním boji v zájmu jeho jednoty vedení na příklad nejstaršího politického činitele.² Tak jsme to požadovali od různých skupin odbojových rovněž v Čechách a osvědčilo se to. Kdo se tím neřídí, bere na sebe velmi vážnou odpovědnost. Nejde o podřizování se a nadřizování, ale jde o spolupráci. A ta je žádána kategoricky a bezpodmínečně ode všech.

SÚA Praha. PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis. Strojopisný prepis.

78

1944, jún 15. [Slovensko.] — Stanovisko vedúceho ilegálneho vojenského ústredia pplk. J. Goliana k základným otázkam vojenskej koncepcie a prípravy povstania, zaslané rádiotelegraficky do Londýna ako odpoveď na predchádzajúce pokyny, smernice a dotazy čs. ministra
NO gen. S. Ingra.¹

O

K Rusom nechceme prejsť, chceme vojenskú spoluprácu s nimi. Napred oslobodiť Slovensko, potom prispieť k oslobodeniu zemí historických. Preto vyjednávaf

² Týmto najstarším politickým činiteľom sa myslel Šrobár. — Na začiatku júna poslal Šrobár Benešovi blahoželanie k šesťdesiatym narodeninám, v ktorom odkazoval o. i.: „Nech Boh žehná Vášmu dielu za blaho našej drahej ČSR. Náš národ vedený Vami bude jednotný a naša porobená vlasť slobodná.“ (SÚA Praha, Ch 37-91-29/19. Rádiogram z 1. 6. 1944 — VI 060101/44.) Benešova odpoveď zo 6. júna znie: „Děkují srdečně za blahopřání. Máme dnes už všichni zadostiučinění za to, co se stalo. Jen držet pevně až do konce a neopustit v ničem zásadovou politiku! Mám radost z Tvého vzkazu o jednotě národa. Ze všeho toho vzejde a musí vzejít republika pevnější a mezinárodně jistější. Pozdravení Tobě a všem ostatním. Čekám konec ještě letos. Beneš.“ (Tamtiež, A 1-50-6/3/117.)

¹ Toto bol prvý zo série rádiogramov, v ktorých Golian postupne zodpovedal Ingrove dotazy a zaujal stanovisko k jeho pokynom a smerniciam, ktoré Ingr súhrne zaslal 26. 5. 1944 (viď dokument čís. 69). Rádiogram, ktorý došiel do Londýna 15. júna, obsahoval odpoveď na 2. bod Ingrovho odkazu. Golian zrejme formuloval najprv stanovisko k otázke prechodu slovenských vojenských jednotiek na stranu sovietskej armády, lebo Ingr znova 7. 6. 1944 forsiroval túto otázku nasledujúcim pokynom: „Pro Ley: K usnadnění přechodu slovenských divizí zasazených na vých. Slovensku k Rudé armádě bylo by možno shodit styčné orgány čs. jednotek z SSSR a radiostanicemi k oběma divizím. Hlaste svoje stanovisko. V kladném případě sdělte, kam a kdy styčné orgány shodit, se kterými zasvěcenými osobami a jak vejít ve styk, a rozpoznávací hesla. Ingr.“ (SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada.) Zprávu takmer rovnakého znenia poslal Ingr 8. 6. 1944 Píkovi do Moskvy. (SÚA Praha, E 22-4-14/56.)

Golianova zpráva sa zachovala tiež ako intimát II. odboru MNO (príloha k čj. 317 taj. 1944, VHA Praha, Západ I, HV Londýn, 9/3/2). Intimát je v českom znení, ktoré je rovnaké ako citované slovenské znenie, s malou štylistickou odchýlkou v prvej časti, ktorá znie takto: „K Rusům nechceme přejít. Chceme voj. spoluprací s nimi nejprve osvoboditi Slovensko a potom přispět k osvobození zemí historických. Proto vyjednejte s Rusy...“ Na intimáte je rukopisom uvedený dátum „19. 6. 44“ a názov rádiostanice „Oto“. Pod textom je rukopisná poznámka gen. Miroslava: „II. odbor připraví návrh odpovědi, bude projednána s pres. rep. 19/6 Mír. Sledovat. M.“ Pri tejto poznámke je rukopisný odkaz „Viz čj. 341/taj. II. odbor. (vyřízení)“. Z ďalšej poznámky na intimáte vyplýva, že rádiogram z 15. 6. 1944 bol spolu s ďalšími Golianovými zprávami o vojenskom pláne zostavený v Stábe pre vybudovanie brannej moci do jedného spisu ako „Plán“ pod č. 535/SA.

Presnému zneniu a súvislostiam prvej Golianovej zprávy o predstavách vojenského plánu treba venovať takú pozornosť preto, lebo v minulých rokoch sa zpráva citovala nepresne: „K Rusom nechceme prejsť, nechceme voj. spoluprácu s nimi.“ V tejto podobe nachádzame odpis Golianovej zprávy aj vo zväzku odpisov rádiogramov, došlých od stanice „Oto“ v archíve ÚD KSS Bratislava, čís. príř. 5155/53.

s Rusmi, aby uznali našu armádu za spojeneckú² (za súčasť čsl. armády), nezajímali a neodzbrojovali naše jednotky, umožnili náš spoločný dohovor (kde, kedy, ako, s kým).

211

Ley.

SÚA Praha. PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis. Strojopisný priepis.

79

1944, jún 17. [Kijev.] — Záznam o uznesení politbyra ÚV KS(b) Ukrajiny o pomoci Komunistickéj strane Československa pri organizovaní partizánskeho hnutia na území Československa.

Za účelom pomoci KSC¹ pri organizovaní partyzánskeho hnutia a partyzánskeho boje na území Československa urobiť nasledujúce opatrenia:

1. Ukrajinský partyzánsky štáb pošle na území Československa (obvod Mukachevo, Užhorod, Veľký Bočkov, Humenné, Prešov) 10 partyzánskych oddílů o 15—20 mužoch ako skupiny organizátorskej, vybavené vší technikou. Úkol týchto skupín: organizovať spojenie, organizovať bojové partyzánske skupiny z miestnych vlastenců.

2. ÚV KSC jest dáno právo míti pri Ukrajinskom partyzánskom štábu svojho stáleho zástupcu, ktorý se zúčastňuje všech prací pri organizovaní partyzánskeho hnutia na území Československa.

3. ÚV KSC je dáno 100 stálých miest ve škole Ukrajinského partyzánskeho štábu (Rovno).

4. ÚV KSC je dáno právo míti politinštruktora v partyzánskej škole (1 nebo 2).

5. Ukrajinský partyzánsky štáb dopraví do partyzánskej skupiny, pracujúcej již nyní na území Československa, 3 soudruhy, navrhzené KSC.

„Přispěvky k dějinám KSC“, 1961, 1, str. 68.

80

1944, jún 17. Salzburg. — Prípis veľvyslanca Rittera vyslancovi Altenburgovi vo veci Schlieperovho nástupcu v Bratislave, zaslaný na vedomie leg. radcovi von Groteovi.

Tajná ríšska vec.

Dodatkom k nášmu telefonickému rozhovoru a so zreteľom na dve telegrafické zprávy z Bratislavy č. 923 z 13. júna a č. 935 zo 14. júna a na Váš dotaz v Bratislave, telegrafický výnos č. 760 z 15. júna ohľadom nástupcu generála Schliepera.

² Ingrovo stanovisko k tejto otázke vid' dokument čis. 82 z 21. 6. 1944.

¹ V texte, publikovanom v časopise „Přispěvky k dějinám KSC“ sa skratky „KSC“ a „ÚV KSC“ uvádzajú ako „KPČ“ a „CK KPČ“.